

TS'EBELISO HO EA KA KAROLO EA 14 EA MOLAO OA PROMOTION OF ACCESS TO INFORMATION 2 OA 2000.

SELELEKELA

Ho ea ka karolo ea 14, serapa sa pele (14(1)) ea molao oa promotion of Access to Information 2 ea 2000, mohlanka oa lekala ka leng la 'muso, lefapheng la tsa litaba o ts'oanetse ho bokella mokhoa oa ts'ebeliso oa litaba tse itseng tse khethehileng, bonyane ka lipuo tse tharo tsa se 'muso.

Komisi Ea Nchafatso Ea Molao ea Afrika Boroa e fumana matla a eona ho tsoa ho molao oa Komisi ea Molao ea Afrika Boroa 19 ea 1973. Komisi ke lekala la 'muso ho ea ka tlhaloso e fumanehang serapeng sa (b)(ii) ea lekala la 'muso, eleng lekala le sebelisang matla a puso ho phetha mesebetsi ea 'Muso ho ea ka molao ofe kapa ofe o ngotsoeng. Kahoo, Komisi e itsamaisetsa mesebetsi eohle ea eona le ho laola ho tsebahala ha mesebetsi ea eona.

TATAISO EA HO SEBELISA MOLAO OA PROMOTION OF ACCESS TO INFORMATION 2 EA 2000

Ho ea ka serapa sa leshome (10) sa molao oa Promotion of Access to Information Act 2 ea 2000, Komisi ea Litokelo Tsa Botho e tlameha ho bokella ka lipuo tsohle tsa se 'muso tataiso ea ho fihlela litaba tsee mang le mang a ka lihlokang ho ea ka molao oa Promotion of Access to Information 2 ea 2000. Tataiso eo e ts'oanela ho ngoloa ka mokhoa o balehang le ho utloisiseha habonolo.

Mang le mang a ka bua le ba ntlo kholo ea Komisi ea Litokelo Tsa Botho ka o mong oa mekhoha ena:

Private Bag 2700

Houghton. 2041

Johannesburg.

Tel: (011) 484-8300

Fax: (011) 484-1360

SEBOPEHO LE MESEBETSI EA KOMISI EA NCHAFATSO EA MOLAO EA AFRIKA BORO

Ho thehoa ha Komisi

Komisi Ea Nchafatso Ea Molao Ea Afrika Boroa e thehiloe ke molao oa Komisi ea Molao ea Afrika Boroa 19 ea 1973 (molao oa Komisi).

Sepheo sa Komisi

Sepheo sa Komisi se hlalositsoe serapeng sa bone (4) sa molao oa Komisi ka mokhoa ona: ho etsa lipatlisiso melaong eohle ea naha, ho ithuta le ho phenyekolla mefuta eohle ea molao e le ho etsa likeletso mabapi le kholo, ntlafatso, nchafatso le ho fetola melao ho ea le linako, ho kenyelletsoa—

- Ho hlakola molao o sa hlokahaleng;
- Ho tlosa pherekano;
- Ho lokisa ts'ebeliso ea molao hore e ts'oane ka bophara ba naha
- Ho tlisa melao e ts'oanang 'moho; le
- Ho etsa hore melao e fumanehe habonolo, 'me haufinyane.

Ka bokhuts'oanyane, Komisi ke lefapha la likeletso, 'me maikemisetso a eona ke ho nchafatsa le ho ntlafatsa melao ea Afrika Boroa ka nako tsohle.

Sebopeho sa Komisi

Litho tsa Komisi li khethoa ke Mopresidente.

Ho ea ka serapa sa 3(1)(a) sa molao oa Komisi, Komisi e bopuo e ka mokhoa ona:

- Molula setulo e leng Moahloli oa Lekhotla la Molao oa Motheo kapa oa Lekhotla la Maipiletso kapa oa Lekhotla le Phahameng.
- Batho ba sa feteng robeli bao Mopresidente a bonang ba lokeloa 'me ba ts'oaneloa ke hoba litho lebitsong la mosebetsi oa bona e le liakhente, baahloli,

matichere a boemo bo phahameng liunifesithing kapa mesebetsi efe kapa efe e amanang le sepheo sa Komisi.

Ho ea ka serapa sa 3(2) sa molao oa Komisi, Mopresidente a ka khetha motho a le mong kapa ba fetang a le mong ho tlatselisa Komisi haeba a bona bohlokoa bo le teng molemong oa ho etsa lipatlisiso tse amanang le eng kapa eng tse etsoang ke Komisi.

Likomiti

Serapa sa 7A sa molao oa Komisi se fana ka tumello ea ho bopa likomiti tsa Komisi. Likomiti tsena li mekhahlelo e 'meli: ke tse khethiloeng ke Komisi 'me litho tsa tsona e le litho tsa Komisi feela (joaloka Komiti ea Ts'ebetso). Mokhahlelo oa bobeli ke komiti eo litho tsa eona e leng litho tsa Komisi le batho ba bang bao e seng litho tsa Komisi. Litho tsa komiti ena ea bobeli li khethoa ke Letona. Sepheo sa komiti ena ea bobeli ke ho sebelisa litsebo tsa batho ba kantle ho Komisi le ho etsa bonnete ba hore sechaba ka kakaretso se be le monyetla oa ho kenya letsoho mosebetsing oa Komisi.

Likomiti tsena tsa Komisi li etsa mesebetsi eo li e fuoang ke Komisi 'me li taolong ea Komisi. Mesebetsi eohle e phethoang le e phethuoeng ke likomiti tsena e nkoa e phethoa kapa e phethuoe ke Komisi, 'me litho tsohle tsa likomiti li pataloe joaloka bahlanka ba Komisi.

Komiti ea Ts'ebetso

Mokhahlelong oa pele oa likomiti, Komisi e thehile Komiti ea Ts'ebetso eo litho tsa eona e leng litho tsa Komisi. Litho tsona li tsamaea likopano ka hoesa ka boteng ba bona ntlheng ea nako.

Komiti ena ea Ts'ebetso e ka nkoa e le letsoho le letona la Komisi. Ho ea ka litaelo tsa Komisi, Komiti ena e shebana le litaba tsa letsatsi ka leng tsa Ts'ebetso, 'moho le litaba tse hlokanang ho sebetsoa ka mokhoa o potlakileng. Komiti ea Ts'ebetso e ka sebetsa mesebetsi eohle ea Komisi haese mesebetsi oa ho amohela liphetho tsa lipatlisiso. Komiti e boetse e shebana le ho amohela mesebetsi e mecha lethathamong la Komisi.

Kaholimo ho tsena tsohle, Komiti ea T'sbetso e shabana le ho rera le ho laola mesebetsi eohle ea bongoli ba Komisi.

Likomiti tsa Liprojeke

Likomoti tsena li oela tlasa mokhahlelo oa bobeli oa likomiti. Komisi e its'etlehile haholo tsamaisong ea mokhoa oa ho kenya litsebi mesebetsing ea eona molemong oa keletso le thuso lipatlisisong tsa Komisi ho ea ka tlhoko ea patlisiso ka 'ngoe.

Bongoli ba Komisi

Komisi e ts'ehelitsoe mesebetsing ea eona ke bongoli bo felletseng boo eleng ba bahlanka ba botsamaising ba Lekala la Toka le Tsoelopele ea Motheo. Litho tsa bongoli ke batho ba botsamaising le litsebi tsa Lekala lena.

Lethathamo

Molao oa Komisi o bolela hore nako le nako Komisi e ts'oanetse ho etsa lethathamo la mesebetsi ho ea ka bohlokoa ba mesebetsi eo. Lethathamo lena le ts'oanetse ho lumelloa ke letona pele le ka sebelisoa.

MESEBETSI E PHATLALALITSOENG LE HO NTS'OA KE KOMISI

Mesebetsing eohle ea eona, Komisi e phatlalatsa lipampiri ka ho fapana. Lipampiri tsena tsa Komisi li ka sebopeho se latelang:

Lipampiri tsa Lintlha (Issue)

E le ho fa sechaba monyetla oa ho kenya letsoho mesebetsi e sa le qalong, Komisi e phatlalatsa Lipampiri Tsa Lintlha ho ea ka mesebetsi ka ho fapana e le leoto la pele lipuisanong. Molemo oa Pampiri Ea Lintlha ke ho tsebisa sechaba ka lipatlisiso, lebaka la lipatlisiso le mokhoa oa lipatlisiso le ho eletska ka mekhoha e ka sebelisoang ho hlola mathata a teng. Lipampiri tsena Tsa Lintlha li fumaneha mahala.

Lipampiri tsa Lipuisano

Lipampiri tsena khale-khale li ne li bitsoa lipampiri tsa ts'ebetso, 'me li bonts'a mokhahlelo oa pele oa sephetho sa lipatlisiso. Hangata, Pampiri ea Lipuisano e ba le boemo ba pele ba molao o mocha. Molemo oa Lipampiri tsena ke ho fumana maikutlo a sechaba mabapi le litharollo tse fumanoeng ke Komisi. Lipampiri tsena li bonts'oa ka linomoro ha li phatlalatsoa. Lipampiri Tsa Lipuisano le tsona li fumaneha mahala.

Liphetho

Molao oa Komisi o laela Komisi ho ngola tlaleho ea liphetho ka botlalo tsa lipatlisiso tsohle tse entsoeng ke Komisi le ho fa liphetho tseo, 'moho le boemo ba pele ba molao o mocha, moo o leng teng, ho Letona ho li bona le ho li amohela.

Liphetho tsohle tsa Komisi li molaong, empa ha se tsohle tse tlang ho phatlalatsoa. Liphetho tse sa phatlalatsolang li fumaneha mahala, empa tse phatlalalitsolang li ka rekoa Khatisonng ea 'Musu.

Kaholimo ho liphetho tsa lipatlisiso tse itseng, molao oa Komisi o laela Komisi ho ngola tlaleho e felletseng hang ka selemo ho akaretisa mesebetsi le lipatlisiso tsa Komisi tsa selemo seo, 'me E sefe Letona. Le eona tlaleho ena e ka rekoa Khatisonng ea 'Musu.

Lipampiri tsa Lipatlisiso

Lipampiri lethathamong la lipatlisiso tsa Komisi tse sa phatlalatsolang li fumaneha mahala. Empa tse phatlalalitsolang tsona li ka rekoa Khatisonng ea 'Musu.

Lipampiri tsa Litaba

Lipampiri tsa litaba li tsoa khafetsa 'me li fumaneha mahala.

Lipampiri tsohle li ka fumaneha leqhepheng (website) la Komisi kamor'a phatlalatsa:
<http://www.doj.gov.za/salrc/index.htm>

Lipampiri tsa Komisi, Lipampiri tsa Likomiti le Metsotso ea Likopano

Lipampiri tsa Komisi le tsa Likomiti ke lipampiri tsa Komisi 'me ha li phatlalatsoe. Lipampiring tse na ke moo litlhahiso li etsoang mabapi le ho kenya lipatlisiso tse ncha lethathamong la Komisi, liphetho tsa lipatlisiso molemong oa tsebo ea Komisi, maemo a lipampiri tsa lintlha, lipampiri tsa lipuisano le liphetho le mesebetsi e meng eohle ka ho fapana eo Komisi e sebetsaneng kapa ho shebana le eona. Lipampiri tse na li fuoa linomoro ho latela ho hlaha ha tsona kapele ho Komisi.

Metsotso ea likopano tsa Komisi le likopano tsa komiti ea mesebetsi e ea bolokoa.

TLATSETSO KA SECHABA NCHAFATSONG EA MELAO

Nchafatso ea melao e qala ka ho tekoa ha likopo tsa litlhahiso tsa ho nchafatsa molao ho Komisi. Motho mang le mang le mokhatlo ofe kapa ofe o ka tlisa litlhahiso ho Komisi hore e etse lipatlisiso mabapi le moloa o itseng o hlokang nchafatso ka mokhoa o tiileng.

Phethahatso ea matla a Komisi e its'etlehile ho qaleng mosebetsi oa ho shebisana le ho buisana ka mokhoa o matla le sechaba sa Afrika Boroa ho etsa bonnete ba hore mosebetsi oa Komisi o atlehisa le ho ts'ehetsa tsamaiso ea sechaba ka sechaba le molao oa motheo. Batho bohle ba nang le thahasello litlhahisong tsa nchafatso ea molao ka mokhoa oo li hlahisitsoeng ka teng Lipampiring Tsa Lintlha le Tsa Lipuisano ba memeloa ho hlaisa thahasello le maikutlo a bona ka mongolo. Komisi e ee e shebisise moo ho entsoeng kopo ea ho bea maikutlo ka molomo eseng ka mongolo. Litlhahiso, litlatsetso le maikutlo ohle li nka karolo ea bohlokoa lipuisanong le lipatlisisong tsa Komisi 'me li thusa Komisi ho nka qeto ho aheng litlhahiso tsa ho qetela.

MOKHOA OA HO FIHLELA KOMISI

Mongoli oa Komisi ke eena mophatlalatsi oa litaba tsa Komisi. Mots'ehetsi oa mongoli o khethiloe e le motlatsi oa mophatlalatsi oa litaba.

Likantoro tsa Komisi ea Nchafatso ea Molao oa Afrika Boroa li fumaneha mohahong oa Sanlam, mokatong oa leshome le metso e 'meli (12), moo seterata sa Schoeman se kopanang le sa Andries teng, Pretoria.

Aterese ea Komisi:

The Secretary
South African Law Reform Commission
Private Bag X668
Pretoria.
0001
Republic of South Africa

Telephone: 012 322 6440

Fax: 012 320 0936

Internet: <http://www.doj.gov.za/salrc/index.htm>

E-mail: reform@justice.gov.za

Lihora tsa ts'ebetso: 07:15 ho isa 15:45 (Mantaha ho isa Labohlano)